

III. ARBORI SECULARI

IV. PARCURI
**REZERVAȚII ȘI MONUMENTE ALE NATURII
DIN JUDEȚUL COVASNA**

Dr. KOVÁCS SÁNDOR

În Republica Socialistă România modalitățile de ocrotire a naturii sînt reglementate de legile Nr. 9/1973 privind ocrotirea mediului înconjurător, și 63/1974 cu privire la patrimoniul cultural-național. În contextul acestor legi obiectivele cele mai valoroase, nu numai din punct de vedere științific, ci și pentru multiplele valențe instructiv-educative, estetice și sociale pe care le prezintă, sînt declarate rezervații naturale sau monumente ale naturii, ocrotirea cărora capătă astfel interes național.

Pe teritoriul județului Covasna sînt ocrotite legal următoarele obiective:

I. REZERVAȚII NATURALE:

1. Rezervația Mestecănișul de la Reci (34 ha)
3. Muntele Puciosu și împrejurimi (10 ha)
  - a) Grota sulfuroasă — Turia
  - b) Mlaștina de turbă Bufogó
3. Valea Iadului sau Baia Turiei
4. Mlaștina eutrofă Ozunca Băi
5. Zona periferică a tinovului Mohoș de la Comandău
6. Tinovul Fagul Rotund din Valea Apa Roșie (Munții Nemira)
7. Bălțile din Ozun — Sîntionlunca
8. Rezervația Dealul Ciocăș din Ariușd

**II. SPECII DE PLANTE ȘI ANIMALE OCROTITE PE PLAN
NAȚIONAL:**

1. *Trollius europeus* (bulbuci de munte)
2. *Cypripedium calceolus* (papucul doamnei)
3. *Fritillaria meleagris* (lalea peștiță)
4. *Narcissus angustifolius* (narcisă sălbatică)
5. *Rana arvalis* (broasca de mlaștină)
6. *Lynx lynx* (risul)
7. Toate păsările răpitoare și păsările de apă

III. ARBORI SECULARI:

1. Stejarii lui Mikes din Zagon
2. Nucii lui Körösi Csoma Sándor din Chiuruş
3. Stejar secular în cimitirul satului Calnic
4. Stejar secular în centrul satului Reci
5. Plantația de castani (*Castanea sativa*) de lângă Angheluş
6. Tei seculari la Ghidfalău

IV. PARCURI OCROTITE:

1. Parcul Preventoriului din Zăbala
2. Parcul Beczási din Dalnic
3. Parcul Dániel din Virghiş
4. Parcul din Arcuş

V. SÎNT OCROTITE ÎN JUDEȚ, CA FENOMENE POSTVULCANICE, TOATE IZVOARELE DE APE MINERALE ȘI EMANAȚIILE DE GAZE

VI. DEPOZITE FOSILIFERE OCROTITE:

1. Depozitul fosilifer de la Bodoş — Aita Seacă
2. Depozitele fosilifere din văile pîrîurilor Székátalja și Somoság din perimetrul comunei Micloşoara

În continuare prezentăm mai pe larg fiecare obiectiv ocrotit.

I. 1. MESTECĂNIȘUL DE LA RECI

Teritoriul cunoscut sub acest nume cuprinde întinsul teren nisipos, aflat pe malul stîng al Rîului Negru, între Reci — Sîntionlunca — Măgheruş — Aninoasa, cu o suprafață totală de cca. 10 km². Procesul de formare a Mestecănișului de la Reci este în strînsă legătură cu geneza uriașului con de dejecție al Cîmpului Frumos, aflat între cursul rîurilor Olt și Rîul Negru. În cuaternar, o imensă masă de pietriș și nisip s-a abătut asupra bazinului Sf. Gheorghe, aduse de apele Oltului prin strîmtoarea de la Tuşnad, și depunîndu-se a format conul de dejecție al Cîmpului Frumos. Extremitatea sud-estică a conului a îngreunat cursul Rîului Negru, aceasta încetinindu-se tocmai în strîmtoarea de la Reci. Întinzîndu-se și stagnînd din ce în ce mai mult, și-a depus treptat întreaga masă de nisip. Între timp rîul își deschisese din nou cale, croidu-și noi și noi albie, pînă cînd și-a statornicit din nou un curs liber în apropierea albiei actuale.

Astfel rîul a lăsat în urmă, pe teritoriul de azi al Mestecănișului de la Reci, sedimente depuse într-o grosime considerabilă. Acest nisip dispersat și secătuit a început să se deplaseze datorită vînturilor puternice din sens nord-estic, luînd naștere un adevărat nisip zburător cu formele lui specifice: brazde de vînt și dune. Acest fenomen s-a continuat pînă la

începutul perioadei postglaciare, cînd în urma precipitațiilor abundente suprafețele nisipoase au început să fie acoperite de vegetație, iar în brazdele de vînt apăruseră apele freatice, formînd bălți populate de formațiuni vegetale acvatice specifice. Menținerea în continuare a climei umede a favorizat pînă la urmă instalarea unor pîlcuri de păduri de anin-mesteacăn. Această formațiune specifică Mestecănișului de la Reci, cu o valoare peisagistică deosebită, s-a păstrat practic pînă în zilele noastre, suferind însă din ce în ce mai mult din cauza înmulțirii factorilor antropozoeni.

În anii cincizeci ai secolului nostru am reușit să înființăm aici o rezervație pe o suprafață de 34 ha, cuprinzînd cîteva din zonele cele mai caracteristice ale Mestecănișului. În sectorul lui nordic dunele de nisip legate de o vegetație ierboasă alternează cu bălți și pîlcuri de mestecăn. Bălțile cele mai interesante se găsesc însă în partea sudică, sînt înconjurate de o pădure deasă de anini.

Vegetația specifică de aici a atras mai mulți specialiști deja în secolul trecut. Primul, care a întreprins cercetări sistematice în această zonă a fost profesorul brașovean *Moesz Gusztáv*, publicînd o serie de studii, printre care și cea intitulată „Flora Mestecănișului de la Reci”. El a reușit să identifice multe rarități în Mestecăniș, cum ar fi: *Caldesia parnassifolia*, *Aldrovanda vesiculosa*, *Lysimachia thyrsoflora*, *Comarum palustre*, *Dryopteris cristata*. Activitatea lui fructuoasă a deschis șirul lung al cercetărilor geomorfologico-botanice întreprinse de specialiști cunoscuți ca: *Kádár L.*, *E. I. Nyárády*, *Filárszky N.*, *László K.*, *Soó R.*, *Boros Á.*, *E. Pop*, *A. Beldie*, și autorul prezentei lucrări.

În cadrul acestei lucrări nu putem intra în detalii privind flora și fauna Mestecănișului. Trebuie să menționăm însă nufărul alb (*Nymphaea alba*) și nufărul galben (*Nuphar luteum*), cele mai fermecătoare podoabe ale bălților, specia rarisimă *Aldrovanda vesiculosa*, roua cerului (*Drosera rotundifolia*) din stratul muscinal permanent impregnat cu apă, precum și speciile de *Schoenoplectus*, *Isolepis setacea*, *Cicuta virosa*, *Menyanthes trifoliata*, și sporadicele prezențe ale mușchilor *Sphagnum*.

În ultimele decenii, chiar și pe porțiunea ocrotită, aspectul general al Mestecănișului de la Reci s-a modificat considerabil. Plantațiile de salcîm, pin și plop canadian au indus o ruderalizare și o sărăcire treptată a florei, disparînd în primul rînd speciile caracteristice mai rare, de importanță științifică majoră. Totodată suprafețe din ce în ce mai întinse sînt supuse culturii sau pășunatului intensiv. Pinul, această specie străină vegetației originale a Mestecănișului, invadează treptat și porțiunile cele mai caracteristice. În bălți s-a intensificat procesul de colmatare, iar stufărișul se extinde an de an în dauna oglinzilor libere de apă. Aceste fenomene negative ar trebui să atragă după sine o ocrotire și mai riguroasă a teritoriului, altfel într-un timp foarte scurt pierdem chiar cea ce este valoros și caracteristic în această rezervație.

BIBLIOGRAFIE:

KÁDÁR L.: *A Rétyi Nyir felszíne*. Debrecen. 1949.

IANCU M.: *Relieful nisipurilor de la Reci* (Depresiunea Brașovului). București, 1965.

- MOESZ G.: **A Rétyi Nyír növényzete.** Budapest 1910.
LÁSZLÓ K.: **A Rétyi Nyír pusztuló növényzete.** Braşov, 1938.
KOVÁCS S.: **Mestecănişul de la Reci.** Aluta. Sf. Gheorghe, 1969.
STUGREN B.: **Beobachtungen über die Biologie des Moorfrosches (Rana arvalis Nilss) in Siebenbürgen.** Budapest. 1961.

I. 2. MUNTELE PUCIOSUL ŞI ÎMPREJURIMI

În nordul Munţilor Bodoc, între văile pîriurilor Puciosul şi Bálványos se înalţă Vîrful Puciosul (1143 m), renumit datorită emanaţiilor de gaze hidrosulfuroase. În acest masiv constituit dintr-o rocă vulcanică (andezita), ne întîlnim cu cea mai intensă activitate postvulcanică din judeţul nostru. În afară de binecunoscuta Grotă sulfuroasă — Turia, se înşiră prin împrejurimi mai multe cavităţi umplute cu gaze, cele mai semnificative fiind Grotă Urşilor şi Grotă Ucigaşului. Prin ele erupe bioxid de carbon, conţinînd şi mici cantităţi de hidrogen sulfurat, producînd uneori chiar un sunet caracteristic. În contact cu aerul, hidrogenul sulfurat se transformă în bioxid de sulf, iar sulful eliberat se depune colorînd pereţii cavităţilor în galben. Astfel pe alocuri se pot forma aglomeraţii de sulf, care în trecut au fost supuse exploatării.

În perimetrul Muntelui Puciosul se ivesc şi numeroase izvoare minerale. Din această cauză locul este bine cunoscut şi frecventat pentru cură balneare, chiar din timpuri străvechi, de populaţia satelor din jur, care au şi amenajat mai multe bazine în acest scop. Staţiunea balneo-climaterică Băile Bálványos, situată la poalele Muntelui Puciosul, s-a consacrat şi ea datorită acestor emanaţii de gaze şi izvoare de ape minerale.

a. Grotă sulfuroasă — Turia

Pornind de la fostul Sanatoriu T.B.C., pe o potecă şerpuitoare ne putem urca pe versantul sud-estic al Muntelui Puciosul, pînă la Grotă sulfuroasă aflată la o altitudine de 1052 m. Aceasta, numită de localnici „peşteră”, este de fapt o cavitate stîncoasă, adîncă de cca. 14 m, cu o crustă galbenă de sulf pe suprafaţa pereţilor interiori, indicînd astfel nivelul maxim pînă unde ajung gazele hidrosulfuroase.

Gazul emanat, în afară de componentul său principal, bioxidul de carbon (peste 95%) mai conţine şi mici cantităţi de nitrogen, oxigen, gaz metan, precum şi hidrogen sulfurat, a cărui cantitate se pare că s-a micşorat în ultimele decenii. Cercetările mai recente au evidenţiat şi unele slabe proprietăţi radioactive.

Efectul curativ al gazelor ce emană în perimetrul Muntelui Puciosu este cunoscut de foarte mult timp. Bolile articulare, afecţiunile reumatice se tratau aici cu succes deja cu secole în urmă, iar mai recent s-a constatat, că în urma contactului cu aceste gaze se intensifică în orga-

nism acțiunea hormonală corticosuprarenală și hipofizară. Avem de-a face deci cu un efect terapeutic complex, care poate să aibă un efect bine-făcător chiar fără să se apeleze la alte intervenții medicale sau medicamentoase.

b. Mlaștina de turbă Bufogó

La marginea nordică a Munților Bodoc, la nord de Virful Puciosu, la cca. 925 m altitudine, pe malul stîng al pîrîului Bufogó, s-a format o mică depresiune în care s-a instalat și a evoluat pe o suprafață de aproximativ 1 ha o mlaștină turboasă caracteristică.

Aici pe substratul turbos, permanent impregnat cu apă, s-a instalat o bogată vegetație de tinoave cu mici pîlcuri de *Betula pubescens*. Peste un strat muscinal foarte bine dezvoltat, vegetează asociații caracteristice mlaștinilor turboase carpatine, cu un număr mare de specii de o rară frumusețe ca: *Andromeda polifolia*, *Empetrum nigrum*, *Drosera rotundifolia*, *Ligularia sibirica*, precum și specii de *Vaccinium* și *Eriophorum*. Tot prin acest sfagnet a decoperit autorul acestei lucrări cea mai sudică stațiune din Carpați a mușchiului *Helodium lanatum*, relict al vegetației din timpul glaciațiunilor cuaternare.

Apele izvoarelor ce se ivesc în jurul și în interiorul mlaștinii au fost folosite pe vremuri și în scopuri terapeutice, putînd fi observate și astăzi rămășițele unor amenajări balneare realizate cîndva de populația locală.

I. 3. VALEA IADULUI SAU BAIA TURIEI

În sudul Băilor Bálványos, pe cursul superior al pîrîului Iaidon, pe o rază de numai cîteva sute de metri, abundă mofetele și izvoarele de ape minerale. Acesta este locul cunoscut de localnici sub denumirea de Valea Iadului sau Baia Turiei. Pe pîrînișul situat în cadrul pitoresc al unor făgete întinse, funcționează și astăzi mai multe bazine de băi reci, amenajate de populația locală, conform tradițiilor seculare. În jurul izvoarelor de ape minerale se dezvoltă o bogată vegetație de mlaștină, adăpost al mai multor specii de plante relictare. Turba formată în aceste locuri mlaștinoase se folosește și pentru băi de nămol.

I. 4. MLAȘTINA EUTROFĂ OZUNCA-BĂI

Ozunca Băi este situată în sudul Munților Harghita, la poalele nordice ale conului vulcanic andezitic Murgu Mare (1015 m) la o altitudine de 620—640 m. Mica stațiune este mult îndrăgită, în primul rînd datorită cadrului natural în care se află, precum și izvoarelor de ape minerale folosite în scopuri terapeutice, balneare.

Mlaștina turboasă se află pe malul stîng al pîrîiașului Ozunca în imediata vecinătate a băilor calde, fiind alimentată de mai multe izvoare de ape minerale. Primul care a semnalat, încă în secolul trecut flora sa

specifică, a fost Budai József din Bodoș. Datele prețioase culese aici în 1935 de László K. și Szabó J. au fost publicate de Soó R. în 1940. Mlaștina a fost apoi cercetată și de E. Pop, care a reușit să îmbogățească lista floristică a mlaștinii cu noi date surprinzătoare.

Relictele glaciare *Polemonium coeruleum*, *Ligularia sibirica*, *Pedicularis sceptrum-carolinum*, *Menyanthes trifoliata* au reușit să supraviețuiască pînă în zilele noastre adăpostite de condițiile de viață constante, neschimbate de milenii, specifice acestei mlaștini. Această listă se poate continua cu *Drosera anglica*, sau cu un șir de specii interesante de mușchi și ferigi. Datorită substratului turbos ne putem întîlni și cu specii rare de rogoz ca *Carex dioica*, *Carex disticha*.

Covorul vegetal caracteristic al mlaștinii a fost studiat de către botanistul brașovean M. Danciu, care a diferențiat aici trei asociații de rogoz: *Caricetum diandrae*, *Caricetum caespitosae*, *Caricetum rostratae*, precum și asociația *Filipendulo-Geranium palustris*.

I. 5. TINOVUL MOHOȘ DE LA COMANDĂU

Mica localitate forestieră Comandău se află în zona de curbură a Carpaților Orientali, într-un mic bazin la altitudinea de 1010—1050 m. În această mică depresiune încadrată pe de o parte de Munții Brețcului, iar pe de alta de masivele Penteleul și Lăcăuțul, în apropierea albiei Bîscei Mari și afluenților săi, s-au format mai multe tinoave, unele avînd un strat turbos de grosime considerabilă. Tinovul cel mai întins, Mohoșul de la Comandău, se găsește la marginea sud-estică a comunei. Începînd cu anul 1969 turba acesteia este intens exploatată. În partea de nord a depresiunii se cunosc alte două complexe mlaștinoase mai importante, una în Valea Toplița, iar cealaltă la obîrșia Văii Ruginosa.

Este un ținut cu climă aspră, avînd media multianuală a temperaturii între 4—6°C, și cu precipitații abundente, cantitatea cărora oscilează între 1000—1200 mm anual. De-a lungul secolului nostru aceste tinoave au fost vizitate de mai mulți cercetători, atrași de vegetația interesantă. Stratul ierbos, constituit din asociații vegetale relictare, adăpostește o serie de specii nordice, boreale. Dintre ele merită să fie amintite: *Andromeda polifolia*, *Vaccinium oxycoccos*, *Spiraea salicifolia*, *Ligularia sibirica*, *Calla palustris*, *Drepanocladus vernicosus*, *Aulacomnium palustris*, *Viola biflora*, *Carex rostrata*, *Trientalis europaea*, *Stellaria longifolia*, martori vii ai îndepărtatelor ere glaciare, majoritatea lor persistînd aici la limita sudică a ariei de răspîndire. O mare parte a lor a dispărut însă definitiv în urma exploatării turbei tinovului Mohoș, putînd fi salvate ca rezervație, numai cca. 3 ha din partea sa periferică.

BIBLIOGRAFIE:

- DANCIU M., KOVÁCS S.: Flora și vegetația mlaștinilor de la Comandău. Contr. Bot. Cluj-Napoca, 1979, p. 175—190.

- HARGITAI Z.: *Adatok Háromszék vm. növényzetének ismeretéhez.* Scripta Bot. Muz. Transsilv. I, 1942, p. 58—64.
- POP E.: *Semnalări de tinoave și de plante de mlaștini din România.* Bul. Grăd. Bot. Cluj VII, 1937, p. 169—181.
- POP E., CIOBANU I.: *Analize de polen în turbă de la Cotul Carpaților.* Bul. Univ. Babeș-Bolyai. Ser. Șt. Nat. I, Cluj.

I. 6. TINOVUL FAGUL ROTUND DIN VALEA APA ROȘIE (MUNȚII NEMIRA)

Tinovul așezat la o altitudine de 1040 m, la nord de comuna Lemnia, aparține Munților Nemira și este situat pe cursul superior al pârului Apa Roșie, afluent al Văii Uzului, cu scurgere lină spre nord. Micul bazin de cca. 15 ha, în care s-a format acest tinov fermecător, este înconjurată de o pitorească pădure de molid, și de întinse pășuni montane.

Cercetările botanice efectuate asupra acestui tinov au fost mai sporadice. În 1978 briologul T. Ștefureac a descoperit aici prezența mușchiului *Sphagnum wulfianum*, un relict glaciatic extrem de rar. Un alt relict glaciatic excepțional, *Trientalis europaea*, a fost descoperit pentru prima dată în țară tot în acest ținut, în urma cercetărilor efectuate de E. Pop, marele cunoscător al tinoavelor carpatine. Flora acestor mlaștini cuprinde pe lângă relictul amintit, numeroase specii de o remarcabilă semnificație fitogeografică, ca: *Drosera rotundifolia*, *Comarum palustre*, *Lysimachia vulgaris*, *Menyanthes trifoliata*, *Pirola rotundifolia*, *Pedicularis silvatica*, *Senecio palustris*, *Cirsium heterophyllum*. Pe alocuri exemplarele de *Betula pubescens*, *Betula verrucosa*, *Betula hybrida*, *Salix aurita* apar în masă. Zonele periferice ale tinovului sînt dominate de rogozuri (*Carex rostrata*, *Carex fusca*), cu exemplare sporadice de *Angelica silvestris* și *Dryopteris cristata*. În afara celor amintite, mai multe specii de conifere, de *Vaccinium*, *Calluna vulgaris*, *Bruckenthalia spiculifolia*, *Trollius europaeus*, *Thalictrum aquilegifolium*, *Polemonium coeruleum*, *Arnica montana*, *Hieratium aurantiacum*, *Orchis incarnata*, etc. contribuie masiv la alcătuirea aspectului specific al acestui ținut. În interiorul mlaștinii sfagnetetele acoperite cu pin și specii de *Vaccinium* alternează cu porțiuni mlaștinoase dominate de mesteceni și diferite specii de salcii, adăpostind și câteva exemplare de *Spiraea salicifolia*. Stratul muscinal cuprinde de asemenea multe rarități. Micoflora specifică a fost cercetată și prezentată de László K., Pázmány D., Kovács S.

Această rezervație adăpostește cel mai frumos tinov din județul nostru.

BIBLIOGRAFIE:

- KELLER J.: *Adatok és megjegyzések a Székelyföld flórájához.* Scripta Bot. Muz. Transsilv. T. III, 1944, p. 82—90.
- POP E.: *Mlaștinile de turbă din R.P.R.*, Edit. Acad. R.P.R., 1960. București, p. 335—342.
- ȘTEFUREAC T. et collab.: *Importanța științifică a două mlaștini turboase din Bazinul Uzului (Carpații Orientali)*, Ocrot. Nat. Nr. 1—2/1982, p. 51—61.

I. 7. BĂLȚILE DIN OZUN-SÎNTIONLUNCA

La est de comuna Sîntionlunca, în lunca de pe malul stîng al Rîului Negru se găsesc cîteva bălți formate în unele porțiuni de albie părăsite mai demult de apele rîului. Un asemenea grup s-a format chiar la poalele munților, dintre care două sînt mai importante, numite de localnici Balta Mică și Balta Fără Fund, înconjurate fiecare de un stuferiș dens de o înălțime de 2—3 m. În apele bălților înflorește în masă nufărul galben (*Nuphar luteum*), iar prin fînețele umede din împrejurimi ne putem întîlni cu *Iris sibirica* și *Fritillaria meleagris*, flori de o frumusețe deosebită.

Datorită faptului că în ultimii ani s-au intensificat lucrările de hidroameliorare în lunca Rîului Negru din zona Comolău-Ozun, este de dorit ca această mică porțiune de teren de numai 2 ha să se păstreze neschimbată. Formațiunea vegetală întîlnită aici este unică prin împrejurimi, fiind dominată de *Potamogeton natans*, *Nuphar luteum*, *Cicuta virosa*, *Typha latifolia*, specii de *Sparganium* și *Schoenoplectus*. Totodată această rezervație este una din foarte puținele refugii ale păsărilor de apă din această parte a țării, un excelent popas frecventat de numeroase specii migratoare. Acest interes ornitologic pe care-l prezintă, pare a fi mult mai important decît cel botanic. Trebuie însă menționat, că pînă în zilele noastre nu s-au efectuat cercetări sistematice vizînd flora, vegetația sau fauna rezervației.

I. 8. REZERVAȚIA DEALUL CIOCAȘ DIN ARIUȘD

Pe poalele înșorite ale culmilor joase din partea sudică ale Munților Baraolt ne întîlnim cu pîlcuri de vegetație stepică, formațiune neobișnuită privind aspectul său general. Aceste locuri sînt singurele de pe pîrînișurile ce înconjoară depresiunea Brașovului (înțeles în sens larg), unde se mențin specii xeroterme.

Rezervația susmenționată cuprinde un șir de pante cu expoziții sud, sud-vestice, aflate în stînga drumului ce leagă comunele Araci și Ariușd.

În stratul arbustiv, care se instalează cel mai adesea între pădure și ochiurile de vegetație stepică, domină migdalul pitic (*Amygdalus nana*), reprezentat prin exemplare viguroase, care pe alocuri ating chiar înălțimea de 1,5 m. Se întîlnesc frecvent și tufe de *Prunus spinosa*, *Crataegus monogyna*, *Rhamnus tinctoria*. Dintre plantele ierbacee menționăm abundența speciei *Iris hungarica*, care în perioada înfloririi crează o ambianță deosebită, precum și buna reprezentare a altor specii cu efect decorativ: *Anemone silvestris*, *Adonis vernalis*, *Salvia nutans*, *Dictamnus albus*, precum și speciile de colilie (*Stipa sp.*).

Aceste pante înșorite au fost acoperite cîndva cu păduri de stejar, care exploatate treptat au cedat locul pajiștilor și tufărișurilor. Apariția unor specii xerofite, neobișnuite în această zonă, se poate explica datorită înclinării pantei (40—45°), expoziției S-SV, precum și substratului loessoid, care accentuează condițiile xerofite. Trebuie să facem totul ca aceste porțiuni de vegetație constituite printre altele din asociațiile *Amygdaletum nance*, *Caricetum humilis*, *Festucetum rupicola*, *Stipetum capillatae*, *Botriochloetum ischaemi*, să se păstreze și în continuare neatînse.

BIBLIOGRAFIE:

- BĂCĂINȚAN N.: **Soluri fosile pleistocene la Ariușd.** Trav. Station „Stejarul” Geol. Geogr. 7/1979, p. 219—228.
- DANCIU M.: **Amygdalaetum nanae Soó 1947 în sudul Munților Baraolt.** Bul. Inst. Polit. Brașov, Ser. B. Vol. XII. 1970, p. 117—120.
- DANCIU M.: **Studiu geobotanic în sudul Munților Baraolt.** Rezumatul tezei de doctorat, 1974.
- HELTMAN H.: **Contribuții la studiul florei Țării Birsei.** St. și Com. 18/1973. Sibiu.
- ZÓLYOMI B.: **Felsenvegetationstudien in Siebenbürgen und im Banat.** Ann. Muz. Nat. Hung. XXXII, 1939, p. 63—145.

IV. PARCURI OCROTITE

Pe teritoriul județului nostru pe parcursul ultimelor două secole s-au înființat câteva parcuri dendrologice, conținând efective prețioase din diferite specii lemnoase autohtone și exotice. Ocrotirea și dezvoltarea lor sînt una din îndatoririle societății noastre. În continuare enumerăm speciile de arbori și arbuști ce se găsesc la ora actuală în fiecare parc aparte.

IV.1. PARCUL PREVENTORIULUI DIN ZĂBALA

Abies alba	Malus pumila
Abies grandis	Padus racemosus
Abies nordmanniana	Parthenocissus quinquefolia
Abutilon hybridum	Philadelphus coronarius
Acer platanoides	Philadelphus pubescens
Acer pseudoplatanus	Picea argentea
Acer tataricum	Picea excelsa
Aesculus hippocastanum	Picea omorica
Alnus glutinosa	Pinus strobus
Berberis vulgaris	Pinus silvestris
Betula verrucosa	Populus hybrida
Buxus sempervirens	Populus X canadensis
Carpinus betulus	Prunus japonica
Carpinus orientalis	Prunus domestica
Cerasus avium	Pyrus domestica
Chamaecyparis lawsoniana	Rhamnus frangula
Chamaecyparis pisifera	Rhus typhina
Cornus mas	Robinia pseudoacacia
Cornus sanguinea	Robinia pseudoacacia cf. rectissima
Euonymus europaeus	Rosa gallica
Fagus sylvatica	Quercus petraea
Forsythia viridissima	Quercus robur
Fraxinus excelsior	Salix sp.
Fraxinus ornus	Salix caprea
Gleditsia triacanthos	Salix babylonica
Hedera helix	Sambucus nigra

Sophora japonica
 Spiraea media
 Spiraea salicifolia
 Symphoricarpos albus
 Syringa vulgaris
 Taxus baccata
 Tilia cordata

Tilia tomentosa
 Thuja occidentalis
 Tsuga canadensis
 Tsuga heterophylla
 Ulmus laevis
 Viburnum opulus

IV.2. PARCUL BECZĂSI DIN DALNIC

Acer campestre
 Acer negundo
 Acer pseudoplatanus
 Acer platanoides
 Aesculus pavia
 Betula verrucosa
 Buxus sempervirens
 Chaenomeles japonica
 Chamaecyparis lawsoniana
 Cornus mas
 Corylus avellana
 Deutzia gracilis
 Fraxinus excelsior
 Ginkgo biloba
 Hippophae rhamnoides
 Juglans cinerea
 Juniperus virginiana
 Laburnum anagyroides
 Magnolia soulangeana
 Padus avium
 Parthenocissus inserta
 Picea excelsa
 Picea omorica

Picea pungens
 Philadelphus coronarius
 Pinus nigra
 Pinus silvestris
 Pinus strobus
 Platanus orientalis
 Populus pyramidalis
 Populus tremula
 Parthenocissus quinquefolia
 Picea argentea
 Prunus cerasifera
 Prunus japonica
 Prunus americana
 Populus alba
 Quercus petraea
 Quercus robur
 Quercus rubra
 Taxus baccata
 Taxodium distichum
 Tilia cordata
 Thuja occidentalis
 Thuja orientalis
 Tsuga heterophylla

IV.3. PARCUL DANIEL DIN VIRGIȘ

Abies alba
 Acer campestre
 Acer platanoides
 Acer pseudoplatanus
 Acer negundo
 Acer sacharinum
 Aesculus hippocastanum
 Betula verrucosa
 Carpinus betulus
 Cornus mas
 Cornus sanguinea
 Corylus avellana
 Euonymus europaeus

Fagus silvatica
 Fagus silvatica f. atropurpurea
 Fraxinus excelsior
 Fraxinus excelsior f. pendula
 Gymnocladus dioica
 Gleditsia triacanthos
 Lycium halimifolium
 Ligustrum vulgare
 Malus baccata
 Picea excelsa
 Pinus silvestris
 Prunus padus
 Philadelphus coronarius

Robinia pseudoacacia
 Quercus robur
 Quercus robur f. fastigiata
 Populus hybrida
 Rubus caesius

IV.4. PARCUL DIN ARCUȘ

Abies alba
 Acer campestre
 Acer negundo
 Acer pseudoplatanus
 Aesculus hippocastanum
 Alnus glutinosa
 Amorpha fruticosa
 Betula verrucosa
 Bilderdykia auberti
 Carpinus betulus
 Catalpa bignonioides
 Caragana arborescens
 Chaenomeles japonica
 Chamaecyparis lawsoniana
 Cerasus avium
 Cornus sanguinea
 Cornus stolonifera
 Corylus avellana
 Crataegus monogyna
 Diervilla florida
 Deutzia crenata
 Deutzia X rosea
 Eleagnus sp.
 Euonymus europaea
 Euonymus verrucosa
 Fagus sylvatica
 F. sylvatica f. atropunicea
 Forsythia intermedia
 Fraxinus excelsior
 Fraxinus pennsylvanica
 Gleditsia triacanthos
 Hedera helix
 Hibiscus syriacus
 Iris pseudacorus
 Juglans regia
 Juglans nigra
 Juniperus communis
 Juniperus sabina
 Laburnum anagyroides
 Larix decidua
 Ligustrum vulgare

Salix alba
 Sambucus nigra
 Sambucus racemosa
 Sophora japonica
 Syringa vulgaris

Lingustrum obtusifolium
 v. regelianum
 Liliodendron tulipifera
 Lonicera pileata
 Lonicera tatarica
 Lonicera xylosteum
 Magnolia acuminata
 Malus floribunda
 Morus alba
 Padus racemosa
 Parthenocissus quinquefolia
 Picea excelsa
 Pinus nigra
 Pinus silvestris
 Pinus strobus
 Philadelphus coronarius
 Philadelphus X lemoniei
 Philadelphus X purpuro-maculatus
 Prunus domestica
 Pseudotsuga menziesii
 Quercus petraea
 Quercus robur
 Rosa canina
 Robinia pseudoacacia
 Salix alba
 Salix babylonica
 Salix americana
 Salix acutifolia
 Salix caprea
 Salix daphnoides
 Salix dasyclados
 Salix fragilis
 Salix hybrida
 Salix lasiogyna
 Salix lucida
 Salix muscina
 Salix matsudana
 Salix pentandra
 Salix purpurea
 Salix rubra
 Salix nigrescens

Salix smithiana
 Salix triandra
 Salix viminalis
 Sambucus nigra
 Saxifraga sarmentosa
 Sorbus aucuparia
 Spiraea japonica
 Spiraea salicifolia
 Spiraea X vanhouttei
 Symphoricarpus albus
 Symphoricarpus racemosus
 Syringa vulgaris

Taxus baccata
 Thuja orientalis
 Thuja occidentalis
 Thuja plicata
 Tilia cordata
 Tilia platyphyllos
 Tsuga canadensis
 Typha latifolia
 Ulmus laevis
 Viburnum opulus
 Wistaria sinensis

SCHUTZGEBIETE UND NATURDENKMÄLER AUS BEZIRK COVASNA

Zusammenfassung

In der Arbeit werden die hauptsächtlichen Schutzgebiete, Naturdenkmäler und auch geschützte Pflanzen und Tieren aus dem Bezirk Covasna vorgestellt.

Ausser einer kurzen ökologischen und phytozoenologischen Charakteristik dieser, in dem der aktuelle Zustand angegeben wird, werden auch einige Aufklärungen in Zusammenhang für ihren Schutz und Pflege in der Zukunft gemacht.